

บันทึกชี้แจงมติคณะรัฐมนตรี เรื่องที่ ๔๑
บันทึกชี้แจงมติคณะรัฐมนตรี เรื่องที่ ๔๑

๒๖๓ ๒๖๓ ๒๖๓

๑๑ ก.ค. ๒๕๔๘

๑๑ ก.ค. ๒๕๔๘

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โทร. ๘๑๒๓

ที่ นร ๐๔๑๑/สร ๕/๘๘๑๒

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘

เรื่อง รายงานการแก้ไขปัญหาภัยแล้งทั้งระบบในภาพรวม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ ๑๙ ก.ค. ๒๕๔๘

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๘ มอบให้รองนายกรัฐมนตรี (นายพินิจ จารุสมบัติ) เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมตลอดถึงการพิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงขอรายงานการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา ต่อคณะรัฐมนตรี ดังนี้

สถานการณ์ ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘

ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ

อ่างเก็บน้ำ	ความจุที่ระดับกักเก็บ (ล้านลูกบาศก์เมตร)	ปริมาณน้ำใช้การไม่ได้ (Dead Storage) (ล้านลูกบาศก์เมตร)	ปริมาณน้ำในอ่าง ณ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘
หนองปลาไหล	๑๖๓.๗๕	๑๓.๕๐	๑๗.๗๘
ดอกกราย	๗๑.๕๐	๓.๐๐	๘.๕๒
ประแสร์	๒๔๘.๐๐	๕.๐๕	๓๖.๙๒
บางพระ	๑๑๗.๐๐	๑๒.๐๖	๑๗.๖๑
คลองใหญ่	๕๐.๑๐	๓.๐๐	๐.๐๐ *

หมายเหตุ : * เพิ่งก่อสร้างแล้วเสร็จ ยังไม่มีน้ำเข้าเก็บกัก

สถานการณ์จังหวัดระยอง

อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหลและท่าดอกกราย มีปริมาณน้ำในอ่างรวมกัน ๒๖.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ในขณะที่มีน้ำไหลเข้าวันละ ๐.๔๕ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่จากความต้องการน้ำอุปโภค-บริโภค การอุตสาหกรรมและการเกษตร จาก ๒ อ่างรวมกัน ประมาณ ๐.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ทำให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำทั้งสอง สามารถรองรับการใช้น้ำในกรณีที่ไม่ฝนตกได้ถึงสิ้นเดือนสิงหาคม ๒๕๔๘

แนวทางแก้ไข

๑. แผนเร่งด่วน

๑.๑ วางท่อที่ ๑ ดำเนินการโดย บริษัท อีสต์ วอเตอร์ จำกัด (มหาชน) เพื่อผันน้ำจากแม่น้ำระยองเข้าสู่ระบบท่อของบริษัท อีสต์ วอเตอร์ จำกัด (มหาชน) ระยะทางประมาณ ๑๗ กิโลเมตร สามารถส่งน้ำได้ ๑๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน คาดว่าจะส่งน้ำได้ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

๑.๒ วางท่อที่ ๒ ดำเนินการโดยจังหวัดระยอง เพื่อผันน้ำจากแม่น้ำระยองเข้าสู่คลองทับมาและคลองหู เพื่อส่งเข้าระบบท่อของการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด สามารถส่งน้ำได้ ๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร คาดว่าจะส่งน้ำได้ภายในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๘

๑.๓ ชุดเจาะบ่อน้ำบาดาลโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เริ่มดำเนินการขุดเจาะแล้ว ได้รับการยืนยันจาก ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คาดว่าจะแล้วเสร็จตามเป้าหมายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ซึ่งจะสามารถส่งน้ำได้ ๑๘๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน

๑.๔ จัดทำแผนหลวงโดยสำนักแผนหลวงและการบินเกษตร

๒. แผนระยะกลาง (ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

๒.๑ วางท่อผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่สู่อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล ระยะทาง ๔.๐ กิโลเมตร ดำเนินการโดยกรมชลประทาน อยู่ระหว่างดำเนินการประกวดราคา คาดว่าจะก่อสร้างและสร้างประมาณวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ คาดว่าจะส่งน้ำได้ ๑๖.๕ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี

๒.๒ วางท่อผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำประแสร์-คลองใหญ่-หนองปลาไหล – การนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด โดยบริษัท อีสต์ วอเตอร์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกรมชลประทาน อยู่ระหว่างเตรียมการ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนมกราคม ๒๕๕๙ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจะสามารถส่งน้ำได้ ๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี

๓. แผน ๒ ปี

๓.๑ โครงการวางท่อผันน้ำอ่างเก็บน้ำดอกกราย-หนองปลาไหล โดยกรมชลประทาน คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จภายในสิ้นปี ๒๕๕๙ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ คาดว่าจะส่งน้ำได้ ๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี

๓.๒ ก่อสร้างประตูระบายน้ำแม่น้ำระยอง พร้อมทั้งขุดลอกแม่น้ำระยองทั้งสายโดยกรมชลประทาน คาดว่าจะสามารถก่อสร้างได้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๐

/สถานการณ์ ...

สถานการณ์จังหวัดชลบุรี

ปัจจุบันมีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ จำนวน ๘ อ่าง รวม ๒๔๕๙ ล้านลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำไหลลงอ่างรวมกัน ๒๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ในขณะที่มีปริมาณการใช้รวมกัน วันละ ๔๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำให้สามารถใช้ได้ในกรณีไม่มีฝนตกได้ถึงต้นเดือน กันยายน ๒๕๕๘

แนวทางแก้ไข

๑. แผนเร่งด่วน

๑.๑ วางท่อส่งน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๗๐๐ มิลลิเมตร จากอ่างเก็บน้ำ บางพระไปยังการประปาชลบุรีเพิ่มขึ้น ๑๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน และการประปาพญา เพิ่มขึ้น ๔๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน ดำเนินการโดย บริษัท อีสต์ วอเตอร์ จำกัด (มหาชน) คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘

๑.๒ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เร่งรัดการทำฝนเทียม และให้กรมชลประทานเร่งรัดการขุดลอกอ่างเก็บน้ำ เพื่อเพิ่มปริมาณการเก็บกัก

๒. แผนระยะสั้น

๒.๑ วางท่อส่งน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕๐๐ มิลลิเมตร จาก แม่น้ำบางปะกง เพื่อเติมน้ำลงในอ่างเก็บน้ำบางพระ ดำเนินการโดยบริษัท อีสต์ วอเตอร์ จำกัด (มหาชน) พร้อมทั้งเพิ่มปั้มน้ำเพื่อเพิ่มแรงดันและปริมาณน้ำ ขณะนี้อยู่ระหว่าง ดำเนินการ เมื่อแล้วเสร็จจะสามารถส่งน้ำได้ประมาณ ๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี คาดว่า จะแล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ (หากในกรณีก่อนดำเนินการแล้วเสร็จ อ่างเก็บน้ำบางพระมีปัญหาเร่งด่วน ปัจจุบันสามารถส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำท่าดอกทรายและ หนองปลาไหล แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้)

๓. แผนระยะกลาง ๒ ปี

๓.๑ มอบหมายให้กรมชลประทานร่วมกับจังหวัดชลบุรีและบริษัท อีสต์ วอเตอร์ จำกัด (มหาชน) เร่งศึกษาการวางท่อเพิ่มขึ้นอีก ๑ ท่อ โดยวางคู่ขนานกับ ท่อเดิม เมื่อแล้วเสร็จจะสามารถเติมน้ำลงในอ่างเก็บน้ำบางพระเพิ่มได้อีก ๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี

๓.๒ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำมาบหวายโสม ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ระหว่างออกแบบ จะแล้วเสร็จภายใน ๕ เดือน และคาดว่าจะ ก่อสร้างแล้วเสร็จภายในกลางปี ๒๕๕๐ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจะสามารถสนับสนุนน้ำ ให้เมืองพัทยาได้ประมาณ ๙ - ๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

มาตรการแก้ไขปัญหาน้ำในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

มาตรการ	ปริมาณน้ำที่ได้	แผนดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
		ก.ค.-๔๘	ส.ค.-๔๘	ก.ย.-๔๘	ต.ค.-๔๘	พ.ย.-๔๘	ธ.ค.-๔๘	ม.ค.-๔๙	ก.พ.-๔๙	มี.ค.-๔๙	เม.ย.-๔๙	พ.ค.-๔๙	มิ.ย.-๔๙	
๑. ขุดลอกและใช้น้ำกันอ่างหนองปลาไหล	๑๐ ล้าน ลบ.ม.													East Water
๒. ปฏิบัติการฝนหลวง	๒ แสน ลบ.ม./วัน													ศูนย์ฝนหลวง
๓. ขุดเจาะบ่อบาดาล	๑.๘ แสน ลบ.ม./วัน													กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๔. สูบน้ำจากอ่างบางพระมาเสริมมาพื้นที่ชลบุรี	๕๐.๐๐๐ ลบ.ม./วัน													East Water
๕. สูบน้ำจากแม่น้ำระยอง-ทับมา	๑ แสน ลบ.ม./วัน													East Water
วางท่อยาว 22 กม.														
๖. สูบน้ำจากคลองน้ำหุ-ทับมา-มาบตาพุด	๑ แสน ลบ.ม./วัน													จังหวัดระยอง
๗. วางท่อเชื่อมคลองใหญ่-อ่างฯหนองปลาไหล	๑๘ ล้าน ลบ.ม./ปี													กรมชลประทาน
๘. วางท่อเชื่อมอ่างเก็บน้ำดอกกราย-หนองปลาไหล	๓๐ ล้าน ลบ.ม./ปี													กรมชลประทาน
๙. วางท่อเชื่อมอ่างประแสร์-คลองใหญ่	๒ แสน ลบ.ม./วัน													กรมชลประทาน/East Water
๑๐. วางท่อส่งน้ำบางปะกง-บางพระ-ชลบุรี	๕๐ ล้าน ลบ.ม./ปี													East Water
๑๑. ขุดลอกแม่น้ำระยอง	-													กรมชลประทาน/จังหวัด
๑๒. ขุดลอกคลองท่าลาด	-													กรมชลประทาน/จังหวัด
๑๓. เสริมสันเชื่อมอ่างเก็บน้ำคลองสี่ยัด	-													กรมชลประทาน
๑๔. วางท่อเชื่อมท่าลาด-โรงสูบน้ำคลองเขื่อน	๑.๕ แสน ลบ.ม./วัน													East Water
ความยาว ๑๘ กม.														

/ส่วนอื่น ๆ...

ซึ่งจากการดำเนินการดังกล่าวในเบื้องต้นในส่วนของจังหวัดระยอง ตามข้อ ๑.๑, ๑.๒ และ ๑.๓ ซึ่งจะสามารถเพิ่มปริมาณน้ำโดยประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน ประกอบกับน้ำต้นทุนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ขอเรียนยืนยันให้เกิดความมั่นใจแก่ภาคอุตสาหกรรมว่า ในกรณีที่ไม่มีฝนตกเลยทั้งจากมรสุมและฝนเทียม จะสามารถรองรับความต้องการใช้น้ำในภาคอุตสาหกรรมได้อีกไม่น้อยกว่า ๒๐๐ วัน

และเมื่อโครงการวางท่อเชื่อมคลองใหญ่ — อ่างหนองปลาไหล, โครงการวางท่อต่อเชื่อมอ่างเก็บน้ำดอกกราย — หนองปลาไหล, โครงการวางท่อเชื่อมอ่างประแสร์ — คลองใหญ่ — หนองปลาไหล ทั้ง ๓ โครงการแล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๔๘ และมกราคม ๒๕๔๙ ตามลำดับ จะสามารถส่งน้ำให้การนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดได้เพิ่มอีกไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน

เมื่อโครงการวางท่อส่งน้ำแม่น้ำบางปะกง — บางพระ เสร็จสิ้นในเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙ จะสามารถส่งน้ำเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำบางพระได้ประมาณ ๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี และโครงการวางท่อเชื่อมท่าลาด — โรงสูบน้ำคลองเขื่อน แล้วเสร็จในเดือนเดียวกัน สามารถส่งน้ำได้ประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน

ทำให้เมื่อดำเนินการตามมาตรการข้างต้นแล้ว จะมีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี ซึ่งจะเพียงพอต่อการรองรับความต้องการน้ำทั้งด้านการอุปโภค-บริโภค การเกษตรและการอุตสาหกรรม รวมตลอดจนการท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ

นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน จึงได้สั่งการให้ดำเนินการในส่วนอื่น ๆ อีกคือ

๑. อ่างเก็บน้ำคลองสิียด สั่งการให้วางแผนก่อสร้างฝายยาง เพื่อยกระดับฝายน้ำล้นให้สูงขึ้นประมาณ ๒ เมตร ใช้เวลาในการก่อสร้างประมาณ ๗ เดือน คาดว่า จะสามารถเพิ่มระดับน้ำได้ประมาณ ๘๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒. ศึกษาโครงการขุดลอกคลองท่าลาดโดยสั่งการกรมชลประทานเร่งดำเนินการ เพื่อเพิ่มปริมาณเก็บกักน้ำ หากดำเนินการแล้วเสร็จ จะสามารถเพิ่มปริมาณน้ำได้ประมาณ ๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

/๓. เร่งรัดโครงการ...

๓. เร่งรัดโครงการอ่างเก็บน้ำคลองหลวงโดยกรมชลประทาน เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำให้กับอ่างเก็บน้ำบางพระ โดยกรมชลประทานรายงานว่าจะสามารถศึกษาในส่วนของสิ่งแวดล้อมได้แล้วเสร็จภายในประมาณ ๔ เดือน (มอบให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ศึกษา) หากไม่มีปัญหาจะสามารถก่อสร้างแล้วเสร็จได้ภายใน ๒ ปี ปริมาณเก็บกักประมาณ ๑๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

๔. ได้มีมติ คกก.๕ มอบให้กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างโครงการห้วยโสมง เพื่อใช้ในลุ่มน้ำปราจีนและเติมน้ำลงในแม่น้ำบางปะกง โดยเร่งรัดให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปี ๒๕๕๐ ซึ่งเมื่อแล้วเสร็จจะสามารถกักเก็บน้ำได้ ๒๑๗๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

๕. ได้สั่งการให้กรมชลประทานทำการศึกษาการปรับปรุงโครงการแควระบบอยู่ระหว่างรอรายงานผลการศึกษา

๖. กำหนดให้มีการศึกษาแนวทางป้องกันตลิ่งพังทลายในแม่น้ำบางปะกง เพื่อรองรับหากในอนาคตมีความจำเป็นต้องปิดเขื่อนปากแม่น้ำเพื่อกักเก็บน้ำ

ซึ่งเมื่อโครงการต่าง ๆ ในส่วนที่เหลืดำเนินการแล้วเสร็จภายในสิ้นปี ๒๕๕๐ จะสามารถแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์น้ำในภาคตะวันออกได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

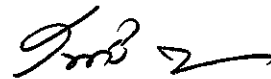

(นายพินิจ จารุสมบัติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ทจ 4 / 9
คมป ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 19 ก.ค. 2548 ลงมติว่า
รับทราบ

จัดอยู่ในประเภทเรื่องทราบเพื่อถือเป็นมติ
ที่เสนอคณะรัฐมนตรีได้โดยตรง

(นางโสมศรี อารยะศิริ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

